

Å legge til rette for lek

Av Gro Svolsbru

Gjennom leken får barn mulighet til å utvikle språket sitt i en lystbetont aktivitet som de selv velger. Det finnes mange former for lek som i ulik grad krever verbalspråklig kommunikasjon. Fysisk utfoldelseslek og enkle regelleker kan fungere godt uten at barna trenger å snakke så mye, mens rollelek krever mye språklig aktivitet. For barn som er i ferd med å lære seg norsk, kan det være svært krevende å delta i lek som forutsetter mye norskspråklige ferdigheter. Dersom barn strever med å komme inn i lekefellesskapet, kan det være lurt å legge til rette for lek og aktiviteter som krever mindre bruk av språk. Dette gir barna mulighet for samhandling uavhengig av hvor godt de snakker norsk.

Personalet i barnehagen kan gjennom planlegging og organisering legge til rette for at barn med samme morsmål får anledning til å leke sammen, også på tvers av avdelinger. Hvis barna kan leke med noen på sitt eget morsmål i barnehagen, får de mulighet til å leke med utgangspunkt i sine interesser, samtidig som de kan utvikle sin forståelse for verden og sin kompetanse på morsmålet (NAFO, 2010). Videre er det viktig å legge til rette for at barn med ulike språk- og erfaringsbakgrunner kan delta i felles lek. Dersom barnehagen skal lykkes med dette, må personalet være aktive i å legge merke til og støtte opp om samspillsituasjoner der barnas ulike erfaringer og bakgrunner kommer til syne, og gi verdi til erfaringer som barn med minoritetsbakgrunn bringer inn (Zachrisen, 2015). Lek tar utgangspunkt i barns opplevelser, interesser og referanser. For at barn skal ha mulighet til å delta med utgangspunkt i felles erfaringer, kan personalet legge opp til aktiviteter som gir barna et grunnlag for felles lek ved å planlegge en ramme for leken (ibid).

Et eksempel på å ramme inn leken er hentet fra prosjektet *Tospråklig assistanse i barnehagen* (NAFO, 2012). Her etablerte prosjektbarnehager lekegrupper for å gi alle barna støtte til å kunne delta i rollelek, og lekaktiviteten ble satt inn på ukeplanen. Barnehagene valgte å tilrettelegge for butikklek. Butikklek har et kjent utgangspunkt for alle barn, uavhengig av språk- og familiebakgrunn. Alle kjenner til butikk, og alle har erfaringer som kan bringes inn i barnehagens butikklek. Før lekaktivitetene startet, gikk barna på utflukt til forskjellige butikker, fikk handle varer, se på lageret, snakke med butikkpersonalet osv. Noen av barna med samme morsmål lekte i smågrupper på forhånd, og forberedte seg til hva de ville leke med i butikken senere på morsmålet sitt. Barnehagen erfarte at flere av de minoritetsspråklige barna ble mer aktive i rollelek enn de hadde vært tidligere. De ble også mer attraktive lekekamerater. Barna ble interessert i hva ting het på de forskjellige morsmålene og oppdaget likheter og forskjeller mellom språkene, som i denne fortellingen:

En av de tospråklige assistentene leker butikklek med en jente som har arabisk som morsmål. En jente som snakker dari sitter i kassa. De snakker om gaver. Hadie er gave på arabisk. Da sier den jenta som snakker dari: ÅÅÅ det er samme ord som vi sier, vi sier også hadie. Jeg vet hva dere sier, dere snakker om gaver.

NAFO har laget en film som heter *Flerspråklig arbeid - Skal vi leke butikk?* i forbindelse med prosjektet. Du kan se den på NAFOs nettside om kompetanseheving for barnehage under «Språk i lek og aktivitet»

Kilder

NAFO. (2010). *Ressurshefte - Flerspråklig arbeid i barnehagen*. Oslo: NAFO og Kunnskapsdepartementet.

NAFO. (2012). *Prosjektrapport. Tospråklig assistanse i barnehagen 2011 - 2012*. Hentet fra <http://nafo.hioa.no/wp-content/uploads/2013/05/NAFOs-prosjektrapport-Tospråklig-assistanse-i-barnehagen-2011-2012.pdf>

Zachrisen, B. (2015). *Like muligheter i lek? Interetniske møter i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget.